

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI BANKOWEGO
FUNDUSZU GWARANCYJNEGO
W 2005 ROKU
(SKRÓT)**

I. DZIAŁALNOŚĆ GWARANCYJNA BFG

1. Źródła finansowania działalności gwarancyjnej

Podstawowym źródłem finansowania działalności gwarancyjnej są środki gromadzone przez banki w postaci funduszy ochrony środków gwarantowanych (*fośg*). Obowiązek tworzenia tych funduszy mają wszystkie banki będące uczestnikami polskiego systemu gwarantowania depozytów, tj. krajowe banki komercyjne i spółdzielcze. Wysokość tych funduszy określa się w ten sposób, że suma zgromadzonych w banku depozytów mnożona jest przez stawkę procentową, ustalaną corocznie przez Radę BFG. Maksymalny poziom stawki procentowej, według której banki mogą być zobowiązane tworzyć fundusze ochrony środków gwarantowanych, wynosi 0,4%.

Należy podkreślić, iż sposób tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych nie wpływa znacząco na ich obciążenia finansowe. Ogranicza jedynie swobodę dysponowania niewielką – w stosunku do sumy bilansowej – częścią środków finansowych. Środki stanowiące pokrycie funduszy są utrzymywane w aktywach banków w formie skarbowych papierów wartościowych lub bonów pieniężnych NBP, co przynosi bankom dochody odsetkowe. Dopiero w przypadku ogłoszenia przez właściwy sąd upadłości banku, uczestnicy systemu przekazują do BFG odpowiednie kwoty na wypłaty środków gwarantowanych.

Źródłem wypłat środków gwarantowanych są także środki odzyskane przez Fundusz z mas upadłości banków.

W przypadku gdyby fundusze ochrony środków gwarantowanych oraz środki odzyskane z mas upadłości banków okazały się niewystarczające, BFG może wykorzystać fundusz pomocowy oraz inne fundusze własne. Jeśli i one okazałyby się niewystarczające dla realizacji zobowiązań Funduszu z tytułu wypłaty środków gwarantowanych, możliwe jest zaciągnięcie kredytu w NBP. W dalszej kolejności istnieje możliwość podniesienia stawki tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych do wysokości 0,8%

w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP.

W dotychczasowej działalności Funduszu nie było potrzeby skorzystania z dodatkowych możliwości uzyskania środków pieniężnych na te wypłaty.

Rada BFG uwzględniając potencjalne zagrożenia w sektorze bankowym, w uchwale nr 26/2004 z 25 listopada 2004 roku określiła poziom stawki procentowej tworzenia fośg na 2005 rok w wysokości 0,13% sumy środków pieniężnych stanowiących podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej. W 2005 roku utworzony przez wszystkie banki i utrzymywany w ich aktywach fundusz ochrony środków gwarantowanych wyniósł 476.036,1 tys. zł. Ze względu na inne sposoby eliminowania zagrożeń upadłości banków, fundusz ten nie był wykorzystywany.

2. Realizacja wypłat środków gwarantowanych

W 2005 roku działalność gwarancyjna Funduszu koncentrowała się na kontynuacji wypłat środków gwarantowanych dla deponentów Banku Staropolskiego SA w Poznaniu, którzy wcześniej nie odebrali należnych im kwot. W Biurze Funduszu dokonano wypłat w łącznej kwocie 355,2 tys. zł dla 168 deponentów Banku Staropolskiego SA, którzy nie podjęli należnych im kwot w trakcie wypłat prowadzonych przez syndyka masy upadłości.

Drugą formą wypłat środków gwarantowanych były wypłaty realizowane przez syndyka masy upadłości Banku Staropolskiego SA. Podstawę tych wypłat stanowiły uzupełniające listy deponentów, przedkładane Funduszu przez syndyka. Obejmowały one osoby, które nie zostały umieszczone na liście pierwotnej, tj. spadkobierców, a także osoby, które poniosły koszty pogrzebu posiadaczy rachunków, zmarłych przed ogłoszeniem upadłości banku. Środki na realizację wypłat pochodziły ze środków płynnych upadłego banku. W tej formie wypłacono 139,5 tys. zł dla 99 deponentów.

W dniu 11 lutego 2005 roku (w związku z upływem 5 lat od dnia ogłoszenia upadłości banku) przedawniły się roszczenia 2.626 deponentów Banku Staropolskiego SA na łączną kwotę 1.459,7 tys. zł. W przypadku 95 deponentów, w oparciu o art. 123 § 1 pkt 2 Kodeksu cywilnego uznano, że bieg przedawnienia został przerwany. Roszczenia uznane za nieprzedawnione wyniosły ogółem 362,8 tys. zł.

Indywidualne terminy przedawnienia skutkują stopniowym przedawnianiem się kolejnych roszczeń. Stąd też w okresie od 12 lutego do 31 grudnia 2005 roku przedawniły się roszczenia kolejnych 9 deponentów Banku Staropolskiego SA na kwotę 3,4 tys. zł.

W 2005 roku łączna kwota przedawnionych roszczeń 2.635 deponentów Banku Staropolskiego SA w Poznaniu wyniosła 1.463,1 tys. zł.

3. Dotychczasowa działalność gwarancyjna

Od początku działalności do końca 2005 roku BFG wypłacił środki gwarantowane deponentom 5 banków komercyjnych i 89 spółdzielczych.

Tabela 1. Upadłości banków w latach 1995–2005

Rok	Banki komercyjne	Banki spółdzielcze
1995*	2	48
1996	1	30
1997	–	6
1998	–	4
1999	1	–
2000	1	–
2001	–	1
2002	–	–
2003	–	–
2004	–	–
2005	–	–
RAZEM	5	89

* Od 17 lutego 1995, tj. od dnia rozpoczęcia działalności przez BFG.

Dokonane przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny wypłaty środków gwarantowanych wyniosły 814,3 mln zł i objęły 318.817 uprawnionych deponentów.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 roku ogólna kwota zobowiązań Funduszu z tytułu niepodjętych środków gwarantowanych wynosiła 246,0 tys. zł. Na kwotę tę składały się wierzytelności 471 deponentów, w tym 411 deponentów Banku Spółdzielczego we Włodowicach, których roszczenia przedawnią się 31 sierpnia 2006 roku. Jednostkowa wartość nieodebranych środków gwarantowanych w przypadku Banku Staropolskiego SA wahała się od 132,71 do 40.780,00 zł, zaś w przypadku BS we Włodowicach od 0,14 do 1.045,56 zł.

Tabela 2. Środki przeznaczone na wypłaty gwarancyjne w latach 1995–2005

Rok	Środki przeznaczone na wypłaty gwarancyjne w mln zł		Stopień wykorzystania fośg w %	Liczba deponentów
	Ogółem*	w tym z fośg		
1995	105,0	85,9	38,1	89.939
1996	50,8	47,3	14,9	59.420
1997	6,4	4,7	2,3	10.418
1998	8,2	4,1	3,2	6.775
1999	4,7	–	–	1.572
2000	626,0**	484,1	48,4	147.739
2001	12,5	–	–	2.658
2002	0,1	–	–	46
2003	0,1	–	–	27
2004	0,4	–	–	124
2005	0,1	–	–	99
RAZEM:	814,3	626,1	–	318.817

* Źródłem wypłat były także środki płynne banków oraz środki odzyskane z mas upadłości.

** Kwota ta dotyczy depozytów gwarantowanych w Banku Staropolskim SA. Natomiast kwota depozytów nie objętych gwarancjami BFG wynosiła 156,0 mln zł.

4. Środki odzyskane z mas upadłości banków i ich rozliczenie

Kwoty przekazane syndykom na wypłatę środków gwarantowanych deponentom upadłych banków są przedmiotem dochodzenia ich zwrotu z mas upadłości tych banków. Zgodnie z ustawą o BFG odzyskane środki mogą być wykorzystywane wyłącznie na finansowanie kolejnych wypłat kwot gwarantowanych.

W 2005 roku Bankowy Fundusz Gwarancyjny odzyskał 984,3 tys. zł z tytułu wierzytelności zgłoszonych do mas upadłości banków, w związku z przekazaniem syndykom w ubiegłych latach środków pieniężnych na wypłaty dla deponentów. Środki te pochodziły z podziału mas upadłości 11 ban-

ków, w tym 10 spółdzielczych (na kwotę 906,8 tys. zł) i jednego komercyjnego (na kwotę 77,5 tys. zł).

W roku sprawozdawczym zakończono 5 postępowań upadłościowych banków, których Fundusz był wierzycielem. Na dzień 31 grudnia 2005 roku kontynuowanych było 19 postępowań, w których dochodzona wierzytelność wynosiła 490.429,4 tys. zł (w tym wierzytelność w stosunku do masy upadłości Banku Staropolskiego SA – 468.480,9 tys. zł).

Do końca 2005 roku BFG odzyskał łącznie z mas upadłości banków 60.838,9 tys. zł. Po uwzględnieniu wypłat depozytów gwarantowanych dokonanych z tych środków w latach poprzednich w dyspozycji Funduszu na dzień 31 grudnia 2005 roku pozostawała kwota 47.643,8 tys. zł.

5. Przegląd Dyrektywy 94/19/EC w sprawie systemów gwarantowania depozytów

W 2005 roku Bankowy Fundusz Gwarancyjny aktywnie uczestniczył w pracach związanych z przeglądem Dyrektywy 94/19/EC dotyczącej gwarantowania depozytów. Zgodnie z zasadami w niej zawartymi akt ten podlega okresowemu przeglądowi (co 5 lat) pod kątem adekwatności przyjętego minimalnego limitu gwarancyjnego (20 tys. EUR).

W 2005 roku trwały prace Komisji Europejskiej nad rozszerzonym przeglądem Dyrektywy obejmującym, oprócz wysokości kwoty gwarantowanej, także:

- 1) definicję depozytu,
- 2) kwestię dopełnienia gwarancji (*topping up*),
- 3) sposób finansowania systemów gwarancyjnych,
- 4) podział kompetencji między instytucje gwarancyjne kraju goszczącego i macierzystego,
- 5) relacje między systemem gwarantowania depozytów a bankiem centralnym.

W wyniku konsultacji prowadzonych przez przedstawicieli Ministerstwa Finansów i BFG z zainteresowanymi krajami, w Funduszu opracowany został „Komentarz Czech, Węgier, Litwy, Polski i Słowacji na temat planowanego przeglądu Dyrektywy 94/19/EC dotyczącej systemów gwarantowania depozytów”. Po dokonaniu przez BFG uzgodnień z zainteresowanymi stronami, dokument przekazano Ministerstwu Finansów do zatwierdzenia i uzyskania formalnej akceptacji. W dniu 28 czerwca 2005 roku wspólne stanowisko krajów Europy Środkowej na temat przeglądu Dyrektywy 94/19/EC zostało przedstawione Komisji Europejskiej przez Ministerstwo Finansów.

Przyjęte wspólnie stanowisko zawierało następujące postulaty:

- ❖ nie ma potrzeby zwiększania minimalnego poziomu gwarancji,
- ❖ należy rozważyć wprowadzenie zasady *de minimis*¹⁾,
- ❖ należy rozważyć wprowadzenie nowych zasad dotyczących koasekuracji (współodpowiedzialności deponenta), np. ograniczenie jej stosowania do depozytów powyżej 20.000 EUR,
- ❖ celowe jest precyzyjne zdefiniowanie oraz ujednoczenie zasad kalkulacji wysokości środków gwarantowanych, w tym zwłaszcza zasady kompensaty wzajemnych zobowiązań i wiarytelności banku oraz deponenta,
- ❖ zasadne jest ujednoczenie sposobu finansowania systemów w oparciu o model *ex ante* lub mieszany,
- ❖ pomimo że uzależnienie wysokości składek od ryzyka jest rozwiązaniem dobrym z teoretycznego punktu widzenia, decyzja co do wprowadzenia składek opartych na ryzyku powinna pozostawać w gestii kraju członkowskiego,
- ❖ nie może zostać zaakceptowany zwrot środków wpłaconych przez bank w przypadku jego wyjścia z danego systemu, ponieważ ma to negatywny wpływ na stabilność finansową instytucji gwarancyjnej,
- ❖ europejski system gwarantowania depozytów powinien mieć charakter uzupełniający i nie powinien zastępować systemów narodowych.

Przedstawiciele Funduszu wzięli udział w spotkaniu Europejskiego Komitetu Bankowego (*European Banking Committee*), w czasie którego oceniono stopień zaawansowania prac związanych z przeglądem Dyrektywy 94/19/EC.

Zakończenie prac Komisji Europejskiej nad przeglądem Dyrektywy powinno nastąpić w połowie 2006 roku.

II. POŻYCZKI Z FUNDUSZU POMOCOWEGO

1. Cele i zasady udzielania pomocy

Podstawowym celem działalności pomocowej jest udzielanie wsparcia finansowego na skuteczne przeprowadzanie działań restrukturyzacyjnych banków zagrożonych niebezpieczeństwem niewypłacalności, a pośrednio ochrona klientów przed utratą środków powierzonych tym bankom. Zgodnie z ustawą o BFG pomoc może być udzielana w formie pożyczek, gwarancji

---

¹⁾ Polega ona na nieobjęciu gwarancjami bardzo małych kwot, w przypadku których koszty administracyjne związane z ich wypłatą są wyższe niż same środki gwarantowane.

lub poręczeń, a także nabywania niezagrożonych wierzytelności banków, na warunkach korzystniejszych od ogólnie stosowanych. Wnioski, które wpłynęły w 2005 roku, podobnie jak w roku poprzednim, dotyczyły wyłącznie udzielenia pomocy w formie pożyczek.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny prowadzi działalność pomocową w oparciu o następujące zasady:

- ❖ przestrzeganie równości banków w dostępie do środków pomocowych przez stosowanie jednolitych i przejrzystych kryteriów oraz procedur przyznawania pomocy,
- ❖ wspieranie działań zmierzających do usunięcia niebezpieczeństwa niewypłacalności w bankach przy udziale silnych kapitałowo inwestorów,
- ❖ zapewnienie efektywności pomocy wspomagającej programy naprawcze, których realizacja przez bank powinna przyczynić się do trwałego odzyskania wypłacalności, w tym m.in. poprzez:
  - racjonalizację kosztów działania,
  - przeznaczanie całości zysków wypracowanych dzięki pomocy finansowej Funduszu na pokrycie strat,
  - reinwestowanie dochodów uzyskiwanych z pożyczek w bezpieczne, a zarazem rentowne instrumenty finansowe,
  - sprzedaż zbędnych składników aktywów trwałych.

2. Warunki udzielania pomocy

Zgodnie z art. 20 ustawy o BFG udzielenie pomocy finansowej możliwe jest po spełnieniu określonych warunków, a w szczególności:

- ❖ przyjęciu przez Zarząd Funduszu wyników badania sprawozdania finansowego dotyczącego działalności banku ubiegającego się o pomoc, a w przypadku wniosku o udzielenie pomocy na przejęcie banku, połączenie się banków lub zakup akcji (udziałów) innego banku – wyników badania sprawozdań finansowych obu banków,
- ❖ przedstawieniu przez bank programu postępowania naprawczego pozytywnie zaopiniowanego przez Komisję Nadzoru Bankowego, a w przypadku przejęcia lub połączenia się banków, zakupu akcji (udziałów) innego banku – pozytywnej opinii KNB o celowości tych działań,
- ❖ wykazaniu, że wysokość wnioskowanej pożyczki, gwarancji lub poręczenia nie przekracza łącznej maksymalnej kwoty z tytułu gwarancji w tym banku, liczonej jako suma środków gwarantowanych na rachunkach deponentów, a w przypadku wniosku o udzielenie pomocy finansowej w celu przejęcia lub połączenia z innym bankiem – nie przekracza sumy środków gwarantowanych na rachunkach deponentów w banku przejmowanym,

❖ udokumentowaniu, że nastąpiło wykorzystanie dotychczasowych funduszy własnych banku na pokrycie strat banku ubiegającego się o pomoc lub banku przejmowanego.

Rada Funduszu, na podstawie delegacji wynikającej z art. 7 ust. 2 pkt 6 ustawy o BFG, określiła zasady, formy, warunki i tryb udzielania pomocy finansowej podmiotom objętym obowiązkowym systemem gwarantowania środków pieniężnych oraz kryteria oceny niebezpieczeństwa niewypłacalności.

W 2005 roku pomoc finansowa w formie pożyczek mogła być udzielana na następujących warunkach:

- ❖ podstawę ustalania oprocentowania pożyczek stanowiła stopa redyskonta weksli ustalana przez Radę Polityki Pieniężnej,
- ❖ oprocentowanie w skali roku kształtowało się na poziomie 0,1 stopy redyskonta weksli,
- ❖ prowizja wynosiła:
  - dla banków komercyjnych 0,3% kwoty pożyczki,
  - dla banków spółdzielczych 0,1% kwoty pożyczki,
- ❖ okres korzystania z pożyczki – do 5 lat, przy czym w uzasadnionych przypadkach okres ten mógł być wydłużony do 10 lat,
- ❖ wypłata pożyczki – jednorazowo lub w transzach,
- ❖ odsetki – naliczane i pobierane w okresach kwartalnych, a spłaty kapitału – w ratach kwartalnych lub półrocznych,
- ❖ w szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe było zastosowanie karencji w spłacie kapitału.

3. Wnioski o udzielenie pożyczek z funduszu pomocowego

3.1. Sektor banków komercyjnych – Getin Bank SA na przejęcie Banku Przemysłowego SA

W 2005 roku zakończony został proces zmierzający do zapobieżenia upadłości Banku Przemysłowego SA w Łodzi, należącego do grupy średniej wielkości banków komercyjnych. Bank ten począwszy od roku 2001 ponosił straty na działalności własnej. Pogarszająca się sytuacja ekonomiczno-finansowa oraz brak realizacji programu postępowania naprawczego doprowadziły do ustanowienia w Banku w marcu 2003 roku zarządu komisarycznego, którego zadaniem było m.in. przygotowanie Banku do restrukturyzacji oraz znalezienie dla niego inwestora strategicznego.

Na dzień 31 sierpnia 2004 roku zgromadzone w Banku depozyty wynosiły 625.479,0 tys. zł, z tego objęte gwarancjami BFG tylko 447.072,0 tys. zł.

Wskutek podjętych działań chęć uczestnictwa w restrukturyzacji Banku Przemysłowego SA wyraziła firma Getin Holding SA. Stała się ona posiadaczem kontrolnego pakietu akcji dawnego Górnośląskiego Banku Gospodarczego SA w Katowicach²⁾, który zgodnie z założeniami miał przejąć Bank Przemysłowy SA, przy wsparciu finansowym BFG.

W drugiej połowie 2004 roku Getin Bank SA złożył wniosek o udzielenie pożyczki na przejęcie Banku Przemysłowego SA oraz podjęte zostały, przy współdziałaniu Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego, uzgodnienia w sprawie założeń programu restrukturyzacji i warunków pomocy BFG. W oparciu o wyniki audytu przeprowadzonego w Banku Przemysłowym SA na dzień 31 sierpnia 2004 roku, zgodnie z którymi jego strata skumulowana osiągnęła wartość 217.258,0 tys. zł, Getin Bank SA opracował program restrukturyzacji Banku Przemysłowego SA, uwzględniający pomoc BFG w kwocie 447.000,0 tys. zł na okres 6 lat. Program ten został zaakceptowany przez Komisję Nadzoru Bankowego w grudniu 2004 roku. Przejęcie Banku Przemysłowego SA przez Getin Bank SA nastąpiło 27 grudnia 2004 roku. Na dzień przejęcia fundusze własne Banku Przemysłowego SA zostały w całości wykorzystane na pokrycie części jego strat bilansowych.

W efekcie tych działań, po spełnieniu wszystkich warunków formalnych, Fundusz w styczniu 2005 roku udzielił Bankowi pożyczki na wnioskowanych warunkach.

3.2. Sektor banków spółdzielczych – BS we Wschowie na przejęcie BS w Lubinie i BS w Sierakowicach na przejęcie BS w Sulęczynie

W 2005 roku dwa banki spółdzielcze wystąpiły z wnioskami o udzielenie pomocy finansowej.

Bank Spółdzielczy we Wschowie na przejęcie Banku Spółdzielczego w Lubinie

Trudności finansowe Banku Spółdzielczego w Lubinie (zrzeszony w Gospodarczym Banku Wielkopolski SA), należącego do grupy banków spółdzielczych średniej wielkości, zostały stwierdzone podczas kontroli przeprowadzonej przez Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego w marcu 2005 roku. Bank został zobowiązany do utworzenia w ciężar kosztów 2004 roku dodat-

---

²⁾ W dniu 8.11.2004 r. dokonano zmiany nazwy Górnośląskiego Banku Gospodarczego SA na Getin Bank SA.

kowych rezerw celowych, co spowodowało powstanie straty przekraczającej jego fundusze własne.

W czerwcu 2005 roku Komisja Nadzoru Bankowego, biorąc pod uwagę wystąpienie w Banku stanu niebezpieczeństwa niewypłacalności, podjęła decyzję o jego przejęciu przez Bank Spółdzielczy we Wschowie. Zgodnie z tą decyzją 30 czerwca 2005 roku BS we Wschowie objął zarząd majątkiem przejmowanego Banku, a następnie włączył go do swojej struktury.

Na podstawie wyników badania sprawozdania finansowego BS w Lubinie przeprowadzonego na dzień przejęcia, BS we Wschowie opracował program postępowania naprawczego, uwzględniający pomoc BFG w kwocie 30.000,0 tys. zł (przy kwocie depozytów gwarantowanych wynoszącej 31.394,8 tys. zł) na okres 3 lat, którego ostateczną wersję przekazał do BFG w grudniu 2005 roku³⁾.

Bank Spółdzielczy w Sierakowicach na przejęcie Banku Spółdzielczego w Sulęczynie

Trudności finansowe Banku Spółdzielczego w Sulęczynie (zrzeszony w GBW SA), należącego do grupy małych banków spółdzielczych, zostały wykazane podczas badania sprawozdania finansowego za 2004 rok. Biegły rewident wskazał na konieczność utworzenia dodatkowych rezerw celowych, co spowodowało powstanie straty przekraczającej połowę funduszy własnych Banku.

W sierpniu 2005 roku Komisja Nadzoru Bankowego, ze względu na wystąpienie w nim stanu niebezpieczeństwa niewypłacalności, podjęła decyzję o jego przejęciu przez BS w Sierakowicach. Na podstawie tej decyzji 31 sierpnia 2005 roku BS w Sierakowicach objął zarząd majątkiem BS w Sulęczynie, a następnie przejął ten Bank. Program postępowania naprawczego, opracowany z uwzględnieniem wyników badania sprawozdania finansowego BS w Sulęczynie na dzień jego przejęcia oraz pomocy finansowej BFG w kwocie 5.590,0 tys. zł (przy kwocie depozytów gwarantowanych wynoszącej 5.593,1 tys. zł), wpłynął do Funduszu pod koniec grudnia 2005 roku⁴⁾.

---

³⁾ Z przyczyn formalnych decyzja o udzieleniu pomocy podjęta została w styczniu 2006 r. W dniu 6.01.2006 r. wpłynęła pozytywna opinia KNB o programie postępowania naprawczego, zaś w dniu 19.01.2006 r. Rada BFG pozytywnie zaopiniowała wniosek BS we Wschowie o pożyczkę na przejęcie BS w Lubinie. W dniu 24.01.2006 r. Zarząd BFG podjął uchwałę o udzieleniu pomocy finansowej w kwocie 30.000,0 tys. zł.

⁴⁾ Wniosek Banku rozpatrzony zostanie po uzupełnieniu programu o uwagi zgłoszone przez Fundusz oraz uzyskaniu pozytywnej opinii KNB o tym programie.

4. Spłaty pożyczek

Na początku 2005 roku 23 banki korzystały z 36 pożyczek udzielonych z funduszu pomocowego. Zadłużenie z tytułu tych pożyczek na dzień 1 stycznia 2005 roku wynosiło 1.683.402,9 tys. zł.

W ciągu 2005 roku banki dokonały spłaty kapitału w łącznej kwocie 716.399,8 tys. zł. Do końca 2005 roku całkowicie spłaconych zostało 19 pożyczek.

Jednocześnie w 2005 roku wypłacona została pożyczka dla Getin Banku SA w kwocie 447.000,0 tys. zł. Po uwzględnieniu dokonanych spłat oraz wypłaty środków pomocowych, na koniec 2005 roku 13 banków korzystało z 18 pożyczek. Na dzień 31 grudnia 2005 roku zadłużenie z tytułu udzielonej pomocy finansowej wyniosło 1.414.003,1 tys. zł.

Wśród banków, które dokonały spłaty pożyczek, znalazł się m.in. Wschodni Bank Cukrownictwa SA oraz 12 banków, które podjęły się jego restrukturyzacji.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa WBC SA ulegała systematycznemu pogorszeniu od 2000 roku. Z uwagi na niemożność znalezienia dla Banku inwestora strategicznego, z inicjatywy Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego podjęto działania mające na celu zapobieżenie jego upadłości. Doprowadziły one do nawiązania współpracy przez 12 banków komercyjnych, które poniosłyby największe koszty w razie konieczności wypłaty środków gwarantowanych klientom WBC SA w przypadku jego upadłości. Przystąpienie banków do restrukturyzacji WBC SA było działaniem zgodnym z zasadą niższego kosztu. Kwota depozytów gospodarstw domowych zgromadzonych w Banku na koniec marca 2002 roku wynosiła 955.798,0 tys. zł⁵⁾. Jednocześnie, upadłość WBC SA spowodowałaby utratę ulokowanych w nim depozytów nie objętych gwarancjami BFG, co oznaczałoby, że jej skutki byłyby bardziej dotkliwe dla deponentów niż w przypadku największej dotychczas upadłości Banku Staropolskiego SA.

Współpraca 12 banków znalazła formalny wyraz w podpisanym w czerwcu 2002 roku *Porozumieniu w sprawie restrukturyzacji WBC SA*, zmierzającym do usunięcia niebezpieczeństwa niewypłacalności poprzez objęcie akcji WBC SA przez uczestników porozumienia. Otrzymali oni wsparcie finansowe ze strony BFG w postaci pożyczek na zakup akcji tego Banku w łącznej kwocie 200.000,0 tys. zł. Ponadto WBC SA otrzymał pożyczkę w wysokości 314.000,0 tys. zł na samodzielną sanację. Łączna kwota pomocy wyniosła 514.000,0 tys. zł i wynikała z poziomu depozytów gwarantowanych, które

---

⁵⁾ Kwota depozytów ogółem na 31.03.2002 r. wynosiła 986.478,0 tys. zł.

w dniu 31 grudnia 2002 roku sięgały wysokości 514.908,0 tys. zł⁶⁾. Pożyczki te zostały udzielone na okres 8 lat.

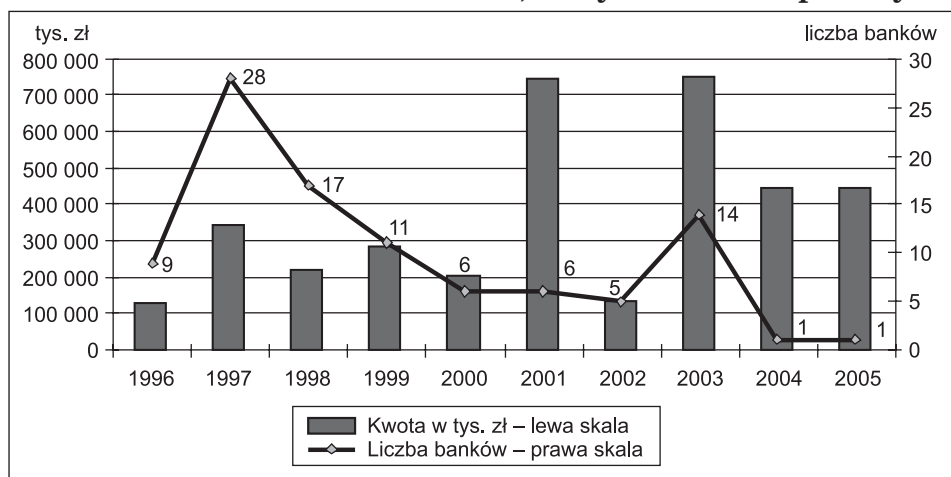
W 2005 roku pojawił się inwestor (Getin Holding SA) zainteresowany zakupem akcji WBC SA. Jednocześnie wartość aktywów netto WBC SA, odpowiadająca kapitałowi zakładowemu wniesionemu przez 12 banków, osiągnęła poziom 200.000,0 tys. zł, co zgodnie z zawartą umową pożyczki uprawniało BFG do żądania wcześniejszej jej spłaty. Na tej podstawie w październiku 2005 roku BFG wezwał Banki do spłaty wierzytelności. W listopadzie 2005 roku Komisja Nadzoru Bankowego, na wniosek WBC SA, wyraziła zgodę na zakończenie realizacji programu postępowania naprawczego, będącego podstawą udzielenia przez BFG pomocy finansowej.

W związku z powyższym zawarte zostały aneksy do umów pożyczek dotyczące warunków i terminu ich spłaty. Zgodnie z nimi WBC SA spłacił wierzytelność w listopadzie 2005 roku, a 12 banków w dniu sprzedaży posiadanych przez nie akcji WBC SA na rzecz Getin Holding SA.

5. Dotychczasowa działalność pomocowa

Od początku działalności do końca 2005 roku BFG udzielił z funduszu pomocowego 98 pożyczek, z tego 44 bankom komercyjnym i 54 bankom spółdzielczym, na łączną kwotę 3.711.252,4 tys. zł.

Wykres 1. Wyплаты pożyczek z funduszu pomocowego w latach 1996*–2005 – kwota i liczba banków, którym udzielono pomocy

* Udzieloną w grudniu 1995 r. pożyczkę wypłacono w styczniu 1996 r.

⁶⁾ Kwota depozytów ogółem na 31.12.2002 r. wynosiła 589.551,0 tys. zł, w tym gospodarstw domowych 562.045,0 tys. zł.

Z działalności BFG

Udzielona przez BFG pomoc finansowa przeznaczona została na:

- ❖ samodzielną sanację banków – 2.249.050,0 tys. zł,
- ❖ przejęcia banków zagrożonych upadłością – 1.227.202,4 tys. zł,
- ❖ zakup przez nowych akcjonariuszy akcji banków będących w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności – 235.000,0 tys. zł.

Tabela 3. Pomoc finansowa udzielona przez BFG w latach 1995–2005

Banki:	Wypłaty pożyczek	
	Kwota w tys. zł	Udział w %
● komercyjne	3 427 386,4	92,4
– samodzielną sanacją	2 066 000,0	55,7
– przejęcia banków komercyjnych	981 906,4	26,5
– przejęcia banków spółdzielczych	144 480,0	3,9
– zakup akcji	235 000,0	6,3
● spółdzielcze	283 866,0	7,6
– samodzielną sanacją	183 050,0	4,9
– procesy łączeniowe	100 816,0	2,7
Ogółem	3 711 252,4	100,0

III. POŻYCZKI Z FUNDUSZU RESTRUKTURYZACJI BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

1. Cele i zasady udzielania pomocy

Na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, w roku sprawozdawczym Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielał pomocy finansowej na wsparcie procesów łączeniowych banków spółdzielczych z utworzonego w 2001 roku funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych (*frbs*).

Zgodnie z ustawą, BFG otrzymał środki w wysokości 123.409,7 tys. zł z przeznaczeniem na wskazane wyżej działania banków spółdzielczych i na związane z nimi przedsięwzięcia inwestycyjne, w szczególności na ujednolicenie:

- ❖ programów i sprzętu informatycznego,
  - ❖ technologii bankowej,
  - ❖ procedur finansowo-księgowych,
  - ❖ oferty produktowej i usług bankowych,
- a także na nabycie akcji banku zrzeszającego.

Pomoc finansowa z frbs była udzielana wyłącznie tym bankom spółdzielczym, które dokonały połączenia z innymi bankami licząc od daty określonej na 3 lata przed dniem wejścia w życie ustawy (tj. po 28 stycznia 1998 roku) lub dokonały nabycia akcji banków zrzeszających w okresie 3 lat od dnia obowiązywania ustawy (tj. przed 28 stycznia 2004 roku) oraz w których nie występowało niebezpieczeństwo niewypłacalności i które posiadały zdolność do spłaty zaciągniętych pożyczek.

2. Warunki udzielania pomocy

Rada Funduszu określiła formy, tryb oraz szczegółowe warunki udzielania pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych.

Warunki udzielania pomocy na wsparcie procesów łączeniowych i realizację inwestycji oraz na nabycie akcji banku zrzeszającego w 2005 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Warunki udzielania pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych w 2005 r.

Warunki udzielania pomocy:	Cel pomocy:	
	na wsparcie procesów łączeniowych i realizację inwestycji	na nabycie akcji banku zrzeszającego
● oprocentowanie pożyczki w skali roku	0,1 stopy redyskonta weksli określonej przez Radę Polityki Pieniężnej	0,05 stopy redyskonta weksli określonej przez Radę Polityki Pieniężnej
● prowizja	0,1% kwoty pożyczki, potrącana z kwoty pożyczki	
● okres korzystania z pożyczki	maksymalnie 5 lat	
● karencja w spłacie kapitału	maksymalnie 2 lata	
● wypłata pożyczki	jednorazowo	
● spłata odsetek	kwartalnie	
● spłata kapitału	w ratach półrocznych	

3. Wnioski o udzielenie pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych

W 2005 roku wnioski banków spółdzielczych o udzielenie pomocy z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych dotyczyły pożyczek zarówno na wsparcie procesów łączeniowych i realizację związanych z nimi inwestycji, jak również na zakup akcji banków zrzeszających. Dodatkowo banki korzystające już z pomocy występowały z wnioskami o wydłużenie okresu korzystania i zastosowanie karencji w spłacie kapitału.

Zgodnie z uchwałą Rady BFG nr 15/2001, banki ubiegające się o pożyczkę na wsparcie procesów łączeniowych przedkładały projekcje kształtowania się ich sytuacji ekonomiczno-finansowej w okresie korzystania z pomocy oraz dokumenty świadczące o poniesionych lub planowanych kosztach i nakładach związanych z procesami łączeniowymi. W przypadku wniosków o udzielenie pomocy finansowej na zakup akcji banku zrzeszającego banki, oprócz prognoz finansowych, banki te składały dokumenty potwierdzające nabycie akcji.

Fundusz dokonywał – w oparciu o wypracowane jednolite kryteria – oceny wypłacalności banków oraz ich zdolności do spłaty pożyczki wraz z odsetkami. Ponadto w odniesieniu do wniosków dotyczących pożyczek na procesy łączeniowe analizowano zgodność poniesionych bądź planowanych kosztów i nakładów z celami określonymi w ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Na przełomie lat 2004/2005 w fazie rozpatrywania znajdowało się 10 wniosków na kwotę 14.783,0 tys. zł, z tego 3 na zakup akcji banku zrzeszającego. W roku sprawozdawczym wpłynęło 10 kolejnych wniosków o udzielenie pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych na kwotę 25.665,0 tys. zł. Wnioski te dotyczyły wyłącznie finansowania kosztów łączenia. Do końca 2005 roku Zarząd Funduszu podjął uchwały o udzieleniu 15 pożyczek (tj. 10, o które banki wnioskowały w 2004 roku, i 5 w oparciu o wnioski złożone w 2005 roku) na kwotę 25.409,0 tys. zł, z tego:

- ❖ 8 pożyczek na wsparcie procesów łączeniowych i realizację inwestycji – na kwotę 18.846,0 tys. zł,
- ❖ 4 pożyczki bankom korzystającym już z pomocy finansowej udzielonej w latach poprzednich, w związku z poniesieniem przez nie dodatkowych nakładów na inwestycje nieprzewidziane we wcześniejszych wnioskach – na kwotę 6.251,0 tys. zł,
- ❖ 3 pożyczki na nabycie akcji banków zrzeszających na kwotę 312,0 tys. zł.

4. Spłaty pożyczek

Na początku 2005 roku 84 banki korzystały ze 102 pożyczek udzielonych z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych. Zadłużenie z tytułu tych pożyczek na dzień 1 stycznia 2005 roku wyniosło 108.398,2 tys. zł.

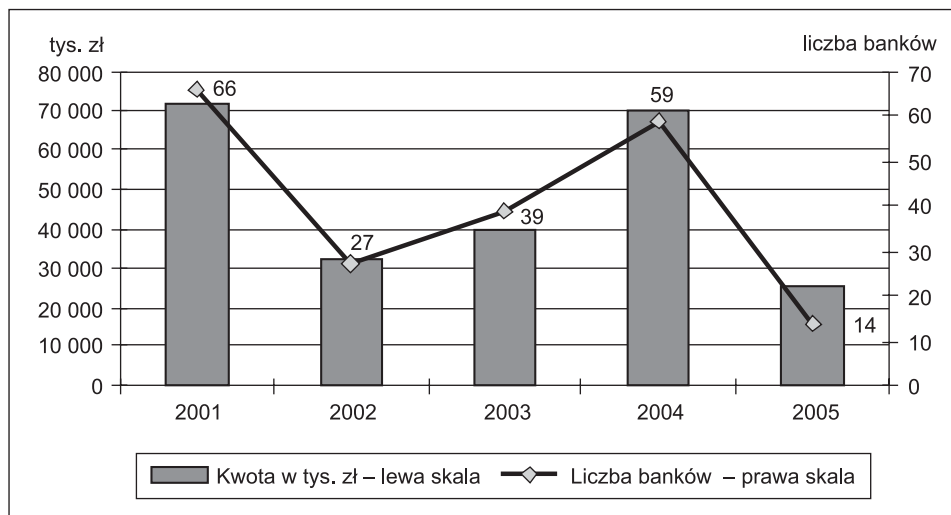
W ciągu 2005 roku banki dokonały spłaty kapitału w łącznej kwocie 14.288,4 tys. zł. Całkowicie spłaconych zostało 12 pożyczek.

Po uwzględnieniu dokonanych spłat oraz wypłat środków pomocowych na koniec 2005 roku 79 banków korzystało ze 101 pożyczek. Na dzień 31 grudnia 2005 roku zadłużenie z tytułu udzielonej pomocy finansowej wyniosło 119.518,8 tys. zł.

5. Dotychczasowa działalność

W latach 2001–2005 Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielił pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych 145 bankom na ogólną kwotę 238.994,5 tys. zł, z tego na wsparcie procesów łączeniowych i realizację inwestycji 232.343,0 tys. zł, a na nabycie akcji banków zrzeszających 6.651,5 tys. zł.

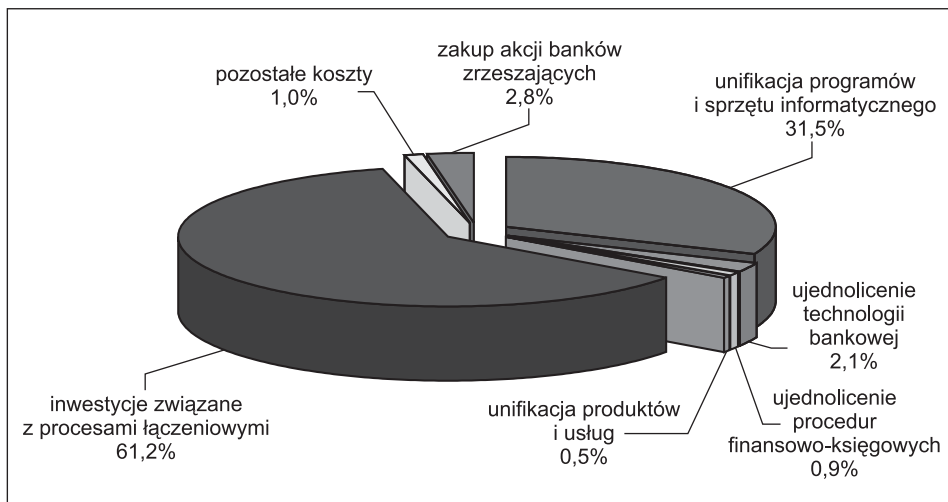
Wykres 2. Wypłaty pożyczek z frbs w latach 2001–2005

Przeznaczenie środków pomocy udzielonej na wsparcie procesów łączeniowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Przeznaczenie pożyczek z frbs (w %) w latach 2001–2005

IV. KONTROLA WYKORZYSTANIA POMOCY FINANSOWEJ BFG

Zgodnie z ustawą o BFG do zadań Funduszu należy kontrola prawidłowości wykorzystania pomocy. W 2005 roku przeprowadzono 30 kontroli bezpośrednich w bankach korzystających z pomocy BFG.

Tabela 5. Kontrole bezpośrednie w bankach korzystających z pomocy BFG w 2005 r.

Liczba kontroli	Banki korzystające z pomocy		
	z funduszu pomocowego	z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych	z obu funduszy
Banki komercyjne	5	–	–
Banki spółdzielcze	2	22	1
Razem	7	22	1

Kontrole bezpośrednie przeprowadzono na podstawie harmonogramów kontroli (rocznego i kwartalnych). Przy ich ustalaniu uwzględniono kryterium częstotliwości ich wykonywania w bankach korzystających z pomocy

finansowej Funduszu oraz wnioski wynikające z dokonywanych okresowo analiz sytuacji ekonomiczno-finansowej banków i stopnia realizacji przez nie programów postępowania naprawczego lub prognoz finansowych.

1. Zakres przeprowadzonych kontroli

Zgodnie z przepisami ustawy o BFG i Statutu Funduszu oraz zapisami umów pożyczek zakres kontroli bezpośrednich w bankach korzystających z pożyczek z funduszu pomocowego obejmował ocenę:

- ❖ zgodności wykorzystania środków pomocowych z celami ustawowymi oraz celami określonymi w umowach pożyczek,
- ❖ realizacji programów postępowania naprawczego lub restrukturyzacji przejętych banków, w tym efektywności wykorzystania środków pomocowych,
- ❖ sytuacji ekonomiczno-finansowej banków, w tym trendów w kształtowaniu się podstawowych wskaźników ekonomicznych oraz ich wielkości na tle średnich sektora banków spółdzielczych lub komercyjnych,
- ❖ realizacji zobowiązań wynikających z umów pożyczek,
- ❖ wykonania zaleceń pokontrolnych BFG, w przypadku przeprowadzania przez Fundusz kolejnej kontroli.

W bankach korzystających z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych kontrole dotyczyły oceny:

- ❖ zgodności wykorzystania środków z ustawą o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- ❖ wypłacalności banków,
- ❖ realizacji prognoz finansowych i sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- ❖ wykonania zobowiązań wynikających z umów pożyczek.

W bankach tych analizowano także efektywność przeprowadzonych procesów łączeniowych oraz:

- ❖ funkcjonowanie systemów informacji zarządczej,
- ❖ organizację i sprawność działania kontroli wewnętrznej,
- ❖ postanowienia zawarte w statutach i innych aktach oraz regulacjach wewnętrznych pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto sprawdzano realizację:

- ❖ zobowiązania wynikającego z art. 26 ustawy o BFG w zakresie lokowania aktywów stanowiących pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych,
- ❖ postanowień zawartych w art. 111 ustawy Prawo bankowe oraz art. 38^b ustawy o BFG, tj.:

- zobowiązania dotyczące informowania klientów banku o jego sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- obowiązku informowania klientów o uczestnictwie banku w systemie gwarantowania depozytów i zasadach jego funkcjonowania.

Zalecenia pokontrolne przekazywane były zarządom banków oraz do wiadomości radom nadzorczym, a w odniesieniu do banków spółdzielczych również bankom zrzeszającym. W 4 przypadkach o stwierdzonych nieprawidłowościach poinformowano Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego.

2. Wyniki kontroli

We wszystkich kontrolowanych bankach korzystających z pożyczek z funduszu pomocowego stwierdzono, iż otrzymane środki były wykorzystywane i zabezpieczone zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowach pożyczek.

Wyniki kontroli potwierdziły jednocześnie, iż pomoc udzielona przez BFG spełniła swoje cele, pozwalając na usunięcie stanu niebezpieczeństwa niewypłacalności i przeprowadzenie samodzielnej sanacji przez banki lub łagodząc skutki przejścia przez inwestora banków zagrożonych niewypłacalnością.

W przypadku banków, które korzystają z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, nie zgłoszono zastrzeżeń do sposobu wykorzystania pożyczek oraz nie odnotowano występowania zagrożenia niewypłacalnością.

Wnioski z kontroli bezpośrednich pozwoliły na stwierdzenie, iż przeprowadzone procesy łączeniowe umożliwiły bankom spółdzielczym:

- ❖ spełnienie kryteriów określonych w art. 172 ustawy Prawo bankowe w zakresie wymogów kapitałowych,
- ❖ zwiększenie bezpieczeństwa ich funkcjonowania,
- ❖ rozszerzenie skali działania.

Zidentyfikowane w toku kontroli problemy znalazły odzwierciedlenie w formułowanych zaleceniach pokontrolnych. Dotyczyły one zwłaszcza konieczności ograniczania ryzyka kredytowego, zwiększenia dyscypliny ponoszonych kosztów oraz poprawy efektywności działania. Prezentowano także wnioski dotyczące poprawy jakości zarządzania bankiem.

Ponadto, w wyniku kontroli w bankach korzystających z frbs, w 18 przypadkach zwrócono uwagę na potrzebę dostosowania regulacji wewnętrznych do obowiązujących przepisów prawa i do stanu faktycznie istniejącego po przeprowadzonym procesie łączeniowym. W 19 bankach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania kontroli wewnętrznej.

V. WYKONYWANIE FUNKCJI KURATORA

Bankowy Fundusz Gwarancyjny, na mocy decyzji Komisji Nadzoru Bankowego, sprawował w 2005 roku funkcję kuratora nadzorującego realizację programu postępowania naprawczego przez Bank Polskiej Spółdzielczości SA, zrzeszający na dzień 31 grudnia 2005 roku 354 banki spółdzielcze. Fundusz w 2004 roku udzielił Bankowi pomocy na usunięcie stanu niebezpieczeństwa niewypłacalności⁷⁾, w formie pożyczki na okres 3,5 roku w kwocie 450 mln zł.

Zadania Funduszu jako kuratora polegały na przeprowadzaniu okresowych analiz realizacji programu postępowania naprawczego i sytuacji ekonomiczno-finansowej BPS SA. Ponadto po przygotowaniu przez Bank korekty ww. programu, w związku ze zmianą zewnętrznych uwarunkowań ekonomicznych, dokonał jego analizy i oceny, którą przekazał Generalnemu Inspektorowi Nadzoru Bankowego.

Jednocześnie Kurator uczestniczył w posiedzeniach organów Banku i Zrzeszenia, analizując podejmowane tam decyzje pod kątem ich wpływu na realizację programu postępowania naprawczego oraz interesy Banku.

Wyniki pracy Kuratora przedstawiane były w kwartalnych sprawozdaniach z działalności, przedkładanych Komisji Nadzoru Bankowego. Były one także przedmiotem analiz Rady Funduszu.

VI. GROMADZENIE I ANALIZA INFORMACJI O BANKACH

1. Aktualizacja i rozwój bazy informacyjnej

Podstawowym źródłem informacji o bankach są sprawozdania finansowe, które Bankowy Fundusz Gwarancyjny otrzymuje od Narodowego Banku Polskiego na mocy ustawy o BFG oraz zawartego porozumienia *w sprawie przedmiotu, zakresu, trybu i terminów przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu informacji przez Narodowy Bank Polski z dnia 31 stycznia 2005 roku*⁸⁾. Zgodnie z tym porozumieniem, rozszerzeniu uległ

⁷⁾ Bank Polskiej Spółdzielczości SA na koniec 2002 r. miał ujemny wynik finansowy w wysokości 95.156 tys. zł, na który złożyły się:

- wynik z operacji przejęcia, zagrożonych upadłością, Dolnośląskiego Banku Regionalnego SA i Banku Spółdzielczego Rzemiosła we Wrocławiu (-64.571 tys. zł),
- strata, powstała na skutek konieczności zwiększenia poziomu rezerw celowych, po dokonaniu przeglądu portfela kredytowego przejętego z banków, które utworzyły BPS SA (-30.585 tys. zł.).

⁸⁾ Porozumienie w poprzedniej wersji obowiązywało od 1997 r.

zakres informacji otrzymywanych przez BFG oraz wprowadzone zostały procedury aktualizacji danych. Zakres podmiotowy informacji został rozszerzony o oddziały instytucji kredytowych oraz oddziały banków zagranicznych⁹⁾.

Uzupełniające źródło stanowią informacje przekazywane Funduszowi bezpośrednio przez banki na podstawie zarządzenia nr 19/2002 Prezesa NBP z dnia 11 grudnia 2002 roku *w sprawie zakresu informacji przekazywanych przez banki do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego*. Na mocy tego zarządzenia banki przesyłają informacje dotyczące podstawy naliczania składki na fundusz ochrony środków gwarantowanych, wnoszonej opłaty rocznej oraz szacunkowej wysokości środków gwarantowanych.

W 2005 roku prowadzono prace nad nowelizacją zarządzenia nr 19/2002, konsultując projekt zmian ze środowiskiem bankowym oraz Narodowym Bankiem Polskim. W ramach nowelizacji przewiduje się zmianę sposobu wyliczania przez banki wysokości środków gwarantowanych, co umożliwi określenie wartości potencjalnych zobowiązań gwarancyjnych BFG, stanowiących podstawę długookresowej polityki jego kapitalizacji.

Ważnym źródłem informacji są ponadto wyniki kontroli bezpośrednich przeprowadzanych przez pracowników Funduszu w bankach korzystających z pomocy, wyniki inspekcji GINB, sprawozdania z realizacji programów postępowania naprawczego, raporty i opinie audytorów itp.

2. Analiza sytuacji w sektorze bankowym i identyfikacja zagrożeń

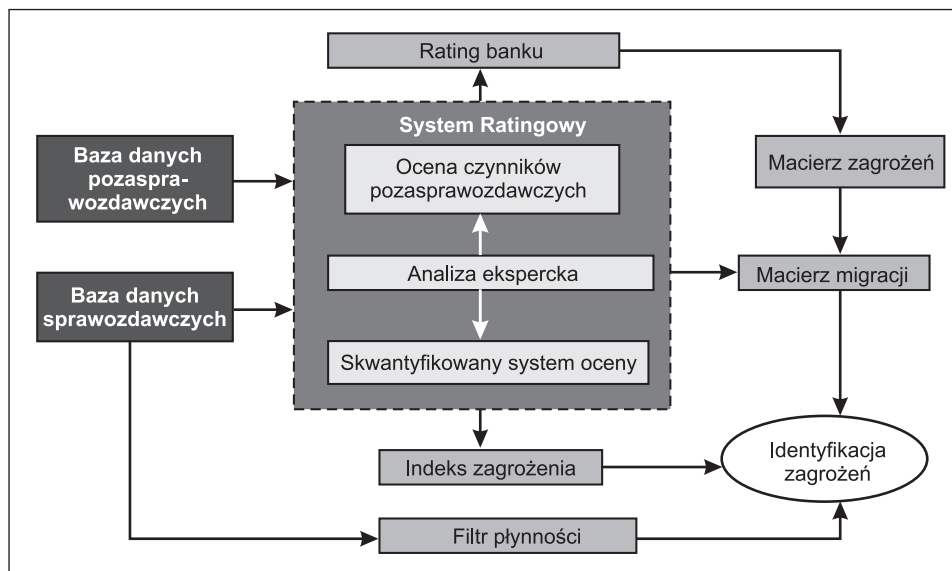
Bankowy Fundusz Gwarancyjny wykorzystuje dane sprawozdawcze banków oraz informacje pozasprawozdawcze do monitorowania i analizowania sytuacji sektora bankowego, w tym odrębnie sektorów banków komercyjnych i spółdzielczych, a także poszczególnych banków identyfikowanych jako zagrożone. Podstawowym celem tych prac jest wczesna identyfikacja niebezpieczeństwa niewypłacalności banków, warunkująca podjęcie niezbędnych działań przez Fundusz we współpracy z innymi instytucjami, zwłaszcza z Komisją Nadzoru Bankowego, w ramach sieci bezpieczeństwa finansowego.

BFG wypracował własną metodykę oceny sytuacji banków i powstających zagrożeń dla bezpieczeństwa zgromadzonych w nich depozytów.

---

⁹⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 2 ustawy Prawo bankowe z dn. 29 sierpnia 1997 r.: „bank zagraniczny – bank mający siedzibę za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, na terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej”.

Rysunek 1. Schemat Systemu Monitorowania Banków

W oparciu o analizę czynników sprawozdawczych i pozasprawozdawczych poszczególnym bankom nadawana była indywidualna ocena (tzw. *rating*). W zależności od otrzymanej oceny banki były kwalifikowane do grupy o wysokim, średnim lub niskim stopniu zagrożenia bezpieczeństwa depozytów. W ten sposób powstawała tzw. *macierz zagrożeń*. Była ona źródłem podstawowej informacji o sytuacji banków oraz o poziomie generowanego ryzyka w sektorze bankowym. Banki, w których zidentyfikowano zagrożenie, podlegały pogłębionej ocenie mającej na celu analizę źródeł jego powstawania.

Podstawę do oceny sytuacji w całym sektorze bankowym stwarzała obserwacja *zmian położenia* banków w macierzy zagrożeń w kolejnych okresach sprawozdawczych (tzw. *macierz migracji*).

W 2005 roku zastosowano do oceny banków tzw. *filtr płynności*, za pomocą którego identyfikowano banki utrzymujące słabą płynność. Analiza płynności była szczególnie istotna w przypadku banków wykazujących wysoki stopień zagrożenia.

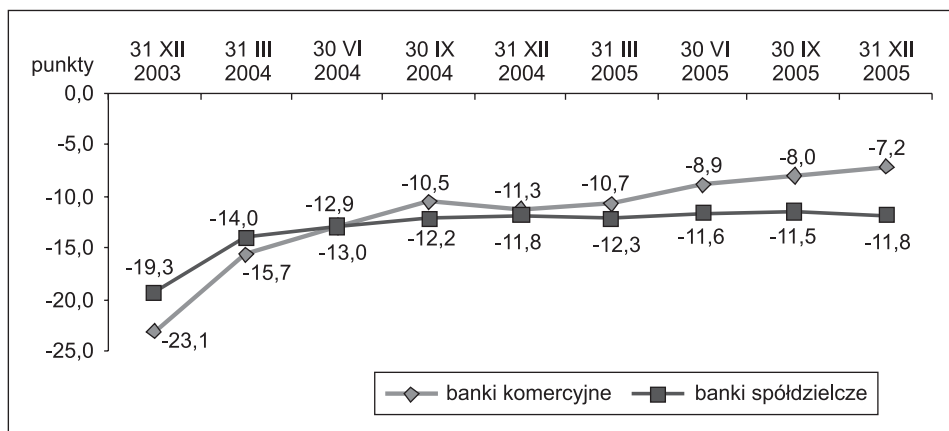
Ponadto w oparciu o analizę danych sprawozdawczych wszystkich banków Fundusz oceniał poziom bezpieczeństwa całego sektora bankowego. Syntetyczny wynik tej oceny prezentowany był w postaci tzw. *indeksu zagrożenia*. Indeks zagrożenia prezentuje łączną, standaryzowaną ocenę efektywności, wypłacalności, jakości aktywów oraz jakości zobowiązań pozabilansowych udzielonych, ważoną udziałem każdego banku w depozytach sektora bankowego. Indeks zagrożenia liczony jest odrębnie dla banków komer-

cyjnych i spółdzielczych. Jest on prezentowany w skali od 0 (brak zagrożenia) do -100 pkt (najwyższe zagrożenie). Zmiany poziomu indeksu odzwierciedlały zmiany oceny bezpieczeństwa sektora.

W 2005 roku zarówno indeks zagrożenia, jak i kierunki migracji banków w macierzy zagrożeń ulegały poprawie. Na wykresie 5 zamieszczono poziomy indeksów zagrożenia w sektorze banków komercyjnych i spółdzielczych w cyklu kwartalnym od końca 2003 do końca 2005 roku.

Należy podkreślić, że w całym 2005 roku obserwowana była stabilizacja indeksu zagrożenia na bardzo niskim poziomie, szczególnie w sektorze banków komercyjnych.

Wykres 4. Indeks zagrożenia dla sektorów banków komercyjnych i spółdzielczych w okresie grudzień 2003 r.–grudzień 2005 r.

Wykorzystując wnioski z analiz dotyczących kształtowania się sytuacji sektora bankowego, Fundusz opracował na lata 2006–2010 prognozę wielkości i struktury depozytów, aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem¹⁰⁾ w sektorze bankowym oraz skali potencjalnych zobowią-

¹⁰⁾ Z dniem 1 stycznia 2007 r. wejdzie w życie w krajach Unii Europejskiej przyjęta we wrześniu 2005 r. przez Parlament Europejski Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych (CRD – Capital Requirements Directive), która przeniosła do przepisów unijnych rozwiązania Nowej Umowy Kapitałowej (tzw. Bazylei II). Przepisy tej Dyrektywy będą miały pośredni wpływ na polski system gwarantowania depozytów, bowiem zmieni się sposób przypisywania wag ryzyka do aktywów. Banki będą mogły wykorzystywać w celu określenia wag ryzyka poszczególnych aktywów rozwiązania wystandaryzowane bądź wewnętrzne systemy ratingowe, zatwierdzone przez instytucję nadzorczą. Wagi ryzyka będą więc ustalane w zróżnicowany sposób, co wpłynie na wysokość podstawy naliczania obowiązkowej opłaty rocznej.

zań gwarancyjnych BFG. Wyniki tej prognozy zostały uwzględnione w toku prac nad strategią długookresowej akumulacji środków finansowych. Zakłada ona określoną ich relację do zobowiązań gwarancyjnych BFG wynikających z wielkości depozytów w sektorze bankowym, a także uwzględnia potrzebę utrzymania niskiego poziomu obciążenia banków kosztami finansowania systemu gwarantowania depozytów.

Na podstawie przedstawionych analiz i ocen Rada BFG ustaliła stawki tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych oraz obowiązkowej opłaty rocznej na 2006 rok. Należy zaznaczyć, że koszty funkcjonowania polskiego systemu gwarantowania depozytów, które obciążają koszty działalności banków, należą do jednych z najniższych w krajach Unii Europejskiej i w 2005 roku wynosiły ok. 0,36% kosztów działania sektora bankowego.

3. Monitorowanie banków korzystających z pomocy finansowej

Wszystkie banki korzystające z pomocy finansowej Bankowego Funduszu Gwarancyjnego podlegały szczegółowym procedurom monitorowania. Obejmowało ono ocenę zmiany sytuacji ekonomiczno-finansowej, realizacji programów postępowania naprawczego, efektywności udzielonej pomocy oraz ocenę realizacji zobowiązań określonych w umowach pożyczek.

W przypadku zidentyfikowania zagrożeń pogorszenia sytuacji banków lub stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji programów postępowania naprawczego lub zobowiązań wynikających z zawartych z Funduszem umów pożyczek, formułowano zalecenia dotyczące podjęcia przez zarządy banków działań korygujących oraz przeprowadzano w bankach szczegółowe kontrole bezpośrednie. Konsultowano również z GINB konieczność aktualizacji programów naprawczych lub podjęcie innych działań gwarantujących powodzenie projektów sanacyjnych.

W przypadku banków korzystających z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych stosowane były uproszczone procedury monitorowania. Ukierunkowane były one na ocenę prawidłowości wykorzystania pomocy finansowej na cele określone w ustawie oraz badanie wypłacalności i braku zagrożenia spłaty udzielonych pożyczek, jako ustawowych przesłanek oceny kondycji banków spółdzielczych korzystających z tej formy pomocy finansowej Funduszu.

VII. WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

1. Współpraca krajowa

1.1. *Współpraca dotycząca sektora bankowego*

Zasady współpracy Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z Parlamentem, Rządem, Najwyższą Izbą Kontroli oraz Narodowym Bankiem Polskim zostały określone w ustawie o BFG, jak też w innych aktach normatywnych. Prezes Zarządu Funduszu jest z mocy ustawy o Narodowym Banku Polskim członkiem Komisji Nadzoru Bankowego.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny i Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego – będący organem wykonawczym KNB – wymieniały w ramach współpracy informacje dotyczące potencjalnych zagrożeń w sektorze bankowym.

W dniu 10 listopada 2005 roku w siedzibie Funduszu odbyło się spotkanie władz BFG z przedstawicielami środowiska bankowego, w tym Związku Banków Polskich oraz Krajowego Związku Banków Spółdzielczych, w celu zasięgnięcia opinii w sprawie założeń finansowania obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów do 2010 roku, a także przedstawienia propozycji wysokości stawki tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych oraz stawki obowiązkowej opłaty rocznej na 2006 rok.

Fundusz pozostawał w stałych kontaktach z bankami zrzeszającymi, informując je o decyzjach w sprawie udzielenia pomocy finansowej bankom spółdzielczym należącym do zrzeszenia oraz zasięgając opinii o planowanych przedsięwzięciach i kadrze zarządzającej bankami występującymi o pomoc finansową BFG. Ponadto w siedzibie Funduszu odbyły się spotkania z przedstawicielami banków zainteresowanych uzyskaniem pomocy finansowej.

W 2005 roku konsultowano z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwestie informowania klientów banków o zmianie zasad gwarantowania ich depozytów w sytuacji, gdy bank ulegnie przekształceniu w oddział instytucji kredytowej, pochodzącej z Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Przekształcenie w oddział oznacza opuszczenie polskiego systemu gwarantowania depozytów i przejście do systemu macierzystego (tj. systemu kraju, w którym znajduje się siedziba banku), różniącego się m.in. limitem gwarancyjnym i zakresem przedmiotowym gwarancji. Fundusz zainteresowany był kwestią prawidłowego informowania klientów oddziałów o fakcie objęcia ich innym niż polski systemem gwarancyjnym.

1.2. *Współpraca w zakresie legislacji*

Bankowy Fundusz Gwarancyjny opiniował projekty aktów prawnych dotyczących rynku finansowego, przekazywanych Funduszowi w ramach uzgodnień międzyresortowych.

Pracownicy Bankowego Funduszu Gwarancyjnego przygotowali uwagi do projektów następujących ustaw, aktów wykonawczych oraz innych aktów normatywnych:

- ❖ ustaw:
  - o zmianie ustawy o Funduszu Poręczeń Unijnych,
  - o zmianie niektórych ustaw dotyczących dokonywania ogłoszeń w Monitorze Sądowym i Gospodarczym,
- ❖ rozporządzeń Rady Ministrów i Ministra Finansów, w tym dotyczących w szczególności:
  - 1) trzech ustaw zastępujących ustawę – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi, będących swoistym kodeksem nowych unormowań prawnych dla rynku kapitałowego (projekty 24 aktów wykonawczych),
  - 2) ustawy o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego, ze szczególnym uwzględnieniem adekwatności kapitałowej oraz wskaźników rzutujących na współczynnik wypłacalności banków uczestniczących w konglomeracie (projekty 3 aktów wykonawczych),
  - 3) ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych w zakresie warunków, jakie muszą spełniać fundusze rynku pieniężnego oraz oceny ryzyka i zasad bezpieczeństwa instrumentów rynku pieniężnego w kontekście możliwości lokowania aktywów funduszu ochrony środków gwarantowanych przez banki – uczestników systemu gwarantowania depozytów,
- ❖ uchwały Komisji Nadzoru Bankowego w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz innych norm dopuszczalnego ryzyka w działalności banków.

Fundusz aktywnie uczestniczył w pracach dotyczących projektów stanowiska strony polskiej, w tym w szczególności:

- ❖ stanowiska Rządu w sprawie dokumentu Zielona Księga – Kredyt Hipoteczny w Unii Europejskiej,
- ❖ Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych na Rynku Wewnętrznym oraz zmieniającej Dyrektywy 97/7/WE, 2000/12/WE i 2002/65/WE.

2. Współpraca zagraniczna

W dniach 13–14 października 2005 roku w Warszawie zorganizowano III doroczne spotkanie członków Europejskiego Forum Gwarantów Depozy-

tów (*European Forum of Deposit Insurers – EFDI*) połączone z konferencją poświęconą 10-leciu działalności BFG.

W części konferencji związanej z obchodami 10-lecia BFG referaty dotyczące doświadczeń oraz przyszłości polskiego sektora bankowego, w tym systemu gwarantowania depozytów, zaprezentowane zostały przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz członków Rady BFG.

Tematyka spotkania EFDI obejmowała m.in.: kwestie dotyczące planowanego przekształcenia EFDI w międzynarodowe stowarzyszenie *non profit*, przegląd Dyrektywy 94/19/EC dotyczącej gwarantowania depozytów, stabilność finansową oraz przyszłość systemów gwarantowania depozytów.

W roku 2005 przedstawiciele Funduszu uczestniczyli także w innych konferencjach Europejskiego Forum Gwarantów Depozytów. Program tych konferencji obejmował następujące zagadnienia:

- ❖ umowy dwustronne zawierane pomiędzy instytucjami gwarancyjnymi krajów Unii Europejskiej określające zasady dopełnienia gwarancji (*topping up*),
- ❖ finansowanie systemów gwarantowania depozytów,
- ❖ gwarantowanie depozytów w krajach transformacji systemowej oraz rola instytucji gwarancyjnych we wzmacnianiu bezpieczeństwa systemu bankowego.

Przedstawiciele Funduszu brali również udział w międzynarodowych konferencjach organizowanych przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Gwarantów Depozytów (*International Association of Deposit Insurers – IADI*) oraz Fundusze Gwarantowania Depozytów Kazachstanu i Japonii. Tematyka konferencji dotyczyła:

- ❖ znaczenia systemu wczesnego ostrzegania dla wypłacalności banków i stabilności finansowej,
- ❖ stosowanych narzędzi i instrumentów w ramach procesów restrukturyzacji banków oraz zarządzania kryzysowego.

Udział w konferencjach umożliwił wymianę doświadczeń z innymi krajami w zakresie działalności gwarancyjnej i pomocowej.

Opracowano w Funduszu projekt porozumienia o współpracy pomiędzy polskim i szwedzkim systemem gwarantowania depozytów. Po uzgodnieniach, dotyczących ostatecznej treści, porozumienie zostało przekazane stronie szwedzkiej. Będzie to pierwsze porozumienie pomiędzy polskim i zagranicznym systemem gwarantowania w zakresie wymiany informacji dotyczących funkcjonowania obu systemów. Podpisanie tego porozumienia jest szczególnie ważne dla klientów szwedzkich banków działających w Polsce w formie oddziału, ponieważ ich depozyty podlegają ochronie zgodnie z systemem gwarantowania w Szwecji.

W roku 2005, w siedzibie Funduszu, gościła delegacja z Banku Centralnego Czarnogóry, Prezes Zarządu Wietnamskiego Funduszu Gwarancyjnego, przedstawiciele Nadzoru Bankowego i Regulacji Narodowego Banku Gruzji oraz Agencji Ubezpieczania Depozytów Federacji Rosyjskiej. W trakcie wizyt zapoznano gości z rozwiązaniami polskiego systemu gwarantowania depozytów, zasadami udzielania bankom pomocy przez BFG, a także dokonano wymiany doświadczeń.

Przedstawiciele Funduszu, na zaproszenie Banku Centralnego Chin, wzięli udział w Międzynarodowym Forum Gwarantowania Depozytów, którego celem były konsultacje w sprawie utworzenia systemu gwarantowania depozytów w Chinach. Przedstawiciel BFG wygłosił prezentację na temat przejścia od nielimitowanych gwarancji skarbu państwa do systemu ograniczonych gwarancji na przykładzie polskich doświadczeń.

Ponadto BFG udzielił odpowiedzi na pytania Bankowego Komitetu Doradczego (*BAC*) przy Komisji Europejskiej w sprawie stosowanej w Polsce definicji depozytu w stosunku do prawa Unii Europejskiej oraz miejsca Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w sieci bezpieczeństwa finansowego kraju i jego relacji z bankiem centralnym.

W ramach działalności bieżącej Fundusz prowadził bogatą korespondencję, mającą charakter konsultacji, z poszczególnymi instytucjami gwarantowania depozytów, m.in. z Albanii, Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Estonii, Litwy, Malty, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Węgier i Wielkiej Brytanii.

VIII. FUNDUSZE I GOSPODARKA FINANSOWA

1. Źródła finansowania

Źródłami finansowania ustawowej działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są:

- 1) fundusz statutowy,
- 2) fundusz pomocowy,
- 3) środki przekazane Funduszowi przez banki – z utworzonych przez nie funduszy ochrony środków gwarantowanych – w celu realizacji gwarancji na rzecz deponentów,
- 4) fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych,
- 5) fundusz zapasowy,
- 6) fundusz z aktualizacji wartości rzeczowego majątku trwałego,
- 7) dochody z oprocentowania udzielonych bankom pożyczek,

- 8) dochody z oprocentowania papierów wartościowych oraz środków pieniężnych ulokowanych na rachunkach Funduszu prowadzonych przez Narodowy Bank Polski,
- 9) środki uzyskane w ramach bezzwrotnej pomocy zagranicznej,
- 10) środki z dotacji budżetu państwa,
- 11) środki z kredytu udzielonego Funduszowi przez Narodowy Bank Polski.

W 2005 roku Fundusz nie korzystał ze źródeł finansowania wymienionych w punktach 3, 5, 6, 9, 10 i 11.

Ze zgromadzonych środków Bankowy Fundusz Gwarancyjny finansuje zadania związane z:

- 1) gwarantowaniem depozytów,
  - 2) udzielaniem pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania,
  - 3) udzielaniem pożyczek bankom spółdzielczym na wsparcie procesów łączenia się tych banków
- oraz koszty funkcjonowania Biura i organów Funduszu.

2. Fundusze

2.1. Fundusz statutowy

Fundusz statutowy został utworzony na podstawie Statutu BFG w celu zapewnienia środków na nabycie rzeczowego majątku trwałego oraz wypłat środków gwarantowanych po wyczerpaniu innych źródeł finansowania tych wypłat przewidzianych w ustawie o BFG i Statucie.

W drugim kwartale 2005 roku na fundusz statutowy – po przyjęciu przez Radę Ministrów *Sprawozdania z działalności BFG w 2004 roku* – została przeniesiona część wyniku finansowego za rok 2004 w wysokości 111.637,2 tys. zł.

Stan funduszu statutowego na koniec 2005 roku wynosił 1.282.711,7 tys. zł.

2.2. Fundusz ochrony środków gwarantowanych

Każdy podmiot objęty systemem gwarantowania jest zobowiązany tworzyć fundusz ochrony środków gwarantowanych. Służy on zaspokojeniu roszczeń deponentów w przypadku upadłości banku objętego systemem.

Zgodnie z ustawą o BFG fundusz ochrony środków gwarantowanych w danym roku jest tworzony w wysokości równej iloczynowi stawki procentowej określonej przez Radę Funduszu i sumy środków pieniężnych zgromadzonych w banku na wszystkich rachunkach, stanowiącej podstawę oblicza-

nia kwoty rezerwy obowiązkowej. Utworzony przez wszystkie banki w 2005 roku fundusz ochrony środków gwarantowanych wynosił 476.036,1 tys. zł i nie był wykorzystywany.

2.3. Fundusz pomocowy

Fundusz pomocowy – przeznaczony na pomoc w formie pożyczek, gwarancji, poręczeń lub wykup wierzytelności – tworzony jest z obowiązkowych opłat rocznych wnoszonych przez wszystkie podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania. Wysokość obowiązującej dany bank opłaty wyliczana jest jako iloczyn stawki ustalonej przez Radę Funduszu oraz stanu aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem na określony dzień.

Uchwałą nr 25/2004 z dnia 25 listopada 2004 roku Rada BFG określiła stawki obowiązkowej opłaty rocznej w 2005 roku w wysokości 0,05% dla sumy aktywów bilansowych, gwarancji i poręczeń ważonych ryzykiem oraz 0,025% dla ważonych ryzykiem zobowiązań pozabilansowych pomniejszonych o gwarancje, poręczenia i linie kredytów przyrzeczonych, a ponadto ustaliła, że podstawę naliczenia stanowi stan aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem na dzień 31 grudnia 2004 roku. Zgodnie z ustawą, w 2005 roku banki wpłaciły 50% opłaty obowiązkowej, a pozostałe 50% Narodowy Bank Polski.

W roku sprawozdawczym z funduszu pomocowego udzielono pożyczki Getin Bankowi SA na kwotę 447.000,0 tys. zł. Stanowi to wykorzystanie funduszu w 24,4%.

Tabela 6. Fundusz pomocowy w 2005 r.

Fundusz do dyspozycji		Fundusz wykorzystany		Wskaźnik wykorzystania
tys. zł				%
Razem	1.830.729,5	Razem	447.000,0	24,4
w tym:		w tym:		
– stan na 01.01.2005 roku	990.082,7	– udzielona pomoc	447.000,0	
– wpłaty banków w 2005 roku	124.247,0			
– spłaty pożyczek	716.399,8			

Stan funduszu pomocowego na koniec 2005 roku wynosił 1.383.729,5 tys. zł.

2.4. Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych

Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Służy on finansowaniu zadań związanych z udzielaniem pożyczek bankom spółdzielczym na łączenie się oraz realizację inwestycji związanych z tymi łączeniami¹¹⁾.

W roku sprawozdawczym z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych udzielono bankom pożyczek na kwotę 25.409,0 tys. zł. Stanowi to wykorzystanie funduszu w 86,7%.

Tabela 7. Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych w 2005 r.

Fundusz do dyspozycji		Fundusz wykorzystany		Wskaźnik wykorzystania
tys. zł				%
Razem	29.299,9	Razem	25.409,0	86,7
w tym:		w tym:		
– stan na 01.01.2005 roku	15.011,5	– udzielona pomoc	25.409,0	
– spłaty pożyczek	14.288,4			

Stan funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych na koniec 2005 roku wynosił 3.890,9 tys. zł.

2.5. Fundusz zapasowy

Fundusz zapasowy służy zapewnieniu środków na pokrycie ewentualnych strat bilansowych BFG oraz finansowaniu działalności gwarancyjnej lub pomocowej w przypadku wyczerpania się funduszu ochrony środków gwarantowanych lub funduszu pomocowego.

¹¹⁾ Na utworzony w wysokości 123.409,7 tys. zł fundusz składają się środki wraz z odsetkami pochodzące z następujących źródeł:

- zlikwidowanego Funduszu Rozwoju Banków Spółdzielczych, prowadzonego dotąd przez Bank Gospodarki Żywnościowej SA (w dniu 27 lutego 2001 r. z tego tytułu przekazano do BFG 4.031,0 tys. zł),
- kwot wypłaconych przez budżet bankom z tytułu obsługi obligacji restrukturyzacyjnych serii D, których część została umorzona z dniem wejścia w życie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (w dniach 25, 26 i 27 kwietnia 2001 r. wpłynęło łącznie 119.378,7 tys. zł).

Bezpieczny Bank

W drugim kwartale 2005 roku na fundusz zapasowy została przeniesiona część wyniku finansowego za rok 2004 w wysokości 40.000,0 tys. zł. W 2005 roku nie zachodziła potrzeba jego wykorzystywania.

Stan funduszu zapasowego na koniec 2005 roku wynosił 510.000,0 tys. zł.

3. Bilans BFG

Suma bilansowa na dzień 31 grudnia 2005 roku wyniosła 4.925.872,7 tys. zł. W stosunku do stanu na koniec 2004 roku wzrosła ona o 6,1%.

3.1. Aktywa

Najważniejsze pozycje w aktywach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Aktywa BFG w 2005 r.

Lp.	Pozycja aktywów	2004	2005	Dynamika
		tys. zł		2004=100%
1.	Środki pieniężne (w kasie i na rachunkach bankowych)	306.099,4	487.064,7	159,1
2.	Papiery wartościowe	2.471.344,5	3.322.105,4	134,4
3.	Należności z tytułu udzielonych pożyczek i naliczonych odsetek	1.793.375,8	1.534.680,6	85,6
4.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	70.611,0	68.599,6	97,2
5.	Rozliczenia międzykresowe czynne	0,2	0,0	0,0
Razem aktywa		4.641.430,9	4.925.872,7	106,1

Środki pieniężne znajdujące się w kasie i na rachunkach bankowych wykazane są w bilansie według wartości nominalnej.

W portfelu papierów wartościowych BFG na dzień 31 grudnia 2005 roku występują:

- ❖ bony skarbowe o wartości 1.776.446,4 tys. zł,
- ❖ obligacje skarbowe o wartości 1.543.320,7 tys. zł,
- ❖ bony pieniężne o wartości 2.338,3 tys. zł.

Papiery wartościowe nabywane są z dyskontem i pozostają w posiadaniu Funduszu do daty wykupu. Dyskonto jest zaliczane do wyniku proporcjonalnie do upływu czasu zgodnie z zasadą memoriałową. Koszt nabycia papie-

Z działalności BFG

rów wartościowych oraz naliczone memoriałowo odsetki odzwierciedlają łącznie aktualną wartość rynkową tych papierów na dzień bilansowy.

Należności od banków z tytułu udzielonych pożyczek ujęte są w bilansie BFG według wartości nominalnej powiększonej o odsetki naliczone niezapadłe.

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne wyceniane są według cen nabycia z uwzględnieniem odpisów amortyzacyjnych (umorzzeń), zmniejszających wartość początkową do wartości księgowej netto. W 2005 roku nie dokonywano aktualizacji wartości początkowej rzeczowego majątku trwałego ani jego umorzenia na podstawie odrębnych przepisów.

3.2. Pasywa

Najważniejsze pozycje pasywów zawiera poniższa tabela.

Tabela 9. Pasywa BFG w 2005 r.

Lp.	Pozycja pasywów	2004	2005	Dynamika
		tys. zł		2004= 100%
1.	Fundusz statutowy	1.171.074,5	1.282.711,7	109,5
2.	Fundusz pomocowy do wykorzystania	990.082,7	1.383.729,5	139,8
3.	Fundusz pomocowy wykorzystany	1.683.402,9	1.414.003,1	84,0
4.	Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych do wykorzystania	15.011,5	3.890,9	25,9
5.	Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych wykorzystany	108.398,2	119.518,8	110,3
6.	Fundusz zapasowy	470.000,0	510.000,0	108,5
7.	Fundusze specjalne	110,3	165,8	150,3
8.	Zobowiązania	49.888,9	49.109,6	98,4
9.	Dodatni wynik finansowy za rok obrotowy	151.637,2	161.334,5	106,4
10.	Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów	1.824,7	1.408,8	77,2
Razem pasywa		4.641.430,9	4.925.872,7	106,1

Fundusze statutowy, pomocowy do wykorzystania, restrukturyzacji banków spółdzielczych do wykorzystania i zapasowy wykazane są w bilansie według wartości nominalnej. Wysokość funduszy odpowiada skali pożyczek udzielonych bankom.

Bezpieczny Bank

Zobowiązania BFG stanowią 1,0% pasywów. Wszystkie rodzaje zobowiązań wykazane są w rocznym sprawozdaniu finansowym według wartości nominalnej, tj. wymagającej zapłaty.

Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów (odsetki od pożyczek naliczone niezapadłe) stanowią 0,03% pasywów ogółem.

4. Rachunek zysków i strat

Zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz ustalonymi przez Ministra Finansów szczególnymi zasadami rachunkowości Bankowego Funduszu Gwarancyjnego wynik finansowy Funduszu obejmuje:

Tabela 10. Rachunek zysków i strat w 2005 r.

Kategoria	2004		2005		Dyna- mika
	w tys. zł	struktura w %	w tys. zł	struktura w %	2004 = 100%
1. Przychody ogółem	171.049,6	100,0	180.365,5	100,0	105,5
w tym:					
– z działalności statutowej (prowizje i odsetki od udzielonych pożyczek)	22.407,1	13,1	18.361,9	10,2	82,0
– z tytułu bonów skarbowych	138.263,7	80,8	95.647,4	53,0	69,2
– z tytułu obligacji skarbowych	8.467,8	5,0	63.171,6	35,0	746,0
– z tytułu bonów pieniężnych	162,0	0,1	107,7	0,1	66,5
– odsetki od środków na rachunków w NBP	1.323,0	0,8	1.489,7	0,8	112,6
– pozostałe przychody	426,0	0,2	1.587,2	0,9	372,6
2. Koszty ogółem	19.412,4	100,0	19.031,0	100,0	98,0
w tym:					
– usługi obce	3.452,7	17,8	3.243,6	17,1	93,9
– koszty rzeczowe	666,5	3,4	691,8	3,6	103,8
– wynagrodzenia	10.633,4	54,8	10.694,6	56,2	100,6
– narzuty na wynagrodzenia	1.298,7	6,7	1.340,2	7,0	103,2
– amortyzacja	2.509,5	12,9	2.301,7	12,1	91,7
– rezerwy	150,0	0,8	0,0	0,0	0,0
– inne koszty	701,6	3,6	759,1	4,0	108,2
3. Nadwyżka bilansowa	151.637,2		161.334,5		106,4

Z działalności BFG

- ❖ przychody osiągnięte przez Fundusz w danym okresie sprawozdawczym,
- ❖ wynik z operacji finansowych odpowiadający różnicy pomiędzy ceną nabycia a aktualną ceną sprzedaży dłużnych papierów wartościowych,
- ❖ wszystkie zrealizowane w danym okresie sprawozdawczym przychody,
- ❖ wszystkie poniesione i wszystkie przypadające w danym okresie sprawozdawczym koszty działalności.

Sporządzony w oparciu o powyższe zasady rachunek zysków i strat wykazuje nadwyżkę bilansową w wysokości 161.334,5 tys. zł. W stosunku do stanu na koniec 2004 roku wzrosła ona o 6,4%.

W okresie sprawozdawczym koszty funkcjonowania BFG zmalały nominalnie o 2,0%, a przychody wzrosły o 5,5%.

Korzystną tendencję wykazaną po stronie przychodów można przypisać głównie wzrostowi przychodów z tytułu obrotu papierami wartościowymi spowodowanemu wyższym niż w poprzednim okresie wolumenem papierów wartościowych. Tendencję wzrostową wykazują także pozostałe przychody, na co wpływ miało przedawnienie zobowiązań Bankowego Funduszu Gwarancyjnego wobec deponentów Banku Staropolskiego SA.

IX. ORGANIZACJA BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO

1. Skład osobowy organów Funduszu

Ustawowymi organami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są Rada (11-osobowa) i Zarząd (5-osobowy).

W 2005 roku Rada pracowała w składzie:

Przewodniczący Rady:

Władysław Baka

Członkowie Rady:

Janusz Czarzasty

Bartosz Drabikowski

Wojciech Kwaśniak

Jacek Osiński

Ryszard Pazura

Krzysztof Pietraszkiewicz

Jan Szambelańczyk

Ewa Śleszyńska-Charewicz

Andrzej Wiśniewski

Grzegorz Wójtowicz

Zarząd IV kadencji pracował w składzie:	
Prezes Zarządu:	Ewa Kawecka-Włodarczak
Zastępca Prezesa Zarządu:	Hanna Krajewska
Członkowie Zarządu:	Maria Pawelska Jerzy W. Pietrewicz ¹²⁾ Marek Pyła

2. Organizacja Biura Funduszu

Bankowy Fundusz Gwarancyjny realizuje swoje ustawowe zadania poprzez Biuro, w którego strukturze wyodrębnionych jest 7 departamentów, stanowisko kontroli wewnętrznej i Sekretariat Rady Funduszu.

Poszczególne komórki organizacyjne wykonują następujące zadania:

- ❖ **Departament Gwarantowania Depozytów** wykonuje zadania wynikające z obowiązku zapewnienia przez Fundusz wypłat środków gwarantowanych deponentom oraz związane ze współpracą z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów;
- ❖ **Departament Działalności Pomocowej** realizuje zadania związane z udzielaniem pomocy finansowej bankom w sytuacji niebezpieczeństwa niewypłacalności (z funduszu pomocowego) oraz pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych;
- ❖ **Departament Analiz** gromadzi i analizuje informacje dotyczące bieżącej sytuacji banków, sporządza oceny i prognozy rozwoju ich sytuacji, a także realizuje zadania związane z monitorowaniem sytuacji banków, którym Fundusz udzielił pomocy;
- ❖ **Departament Kontroli** realizuje zadania związane z kontrolą sytuacji banków, którym Fundusz udzielił pomocy oraz z realizacją funkcji kuratora;
- ❖ **Departament Finansowy** realizuje zadania związane z gospodarką finansową, prowadzeniem księgowości oraz rozliczeniami Funduszu;
- ❖ **Departament Prawny** zapewnia obsługę prawną Funduszu, reprezentuje Fundusz w postępowaniach sądowych i administracyjnych oraz przed innymi organami orzekającymi;
- ❖ **Departament Organizacyjny** zapewnia obsługę organizacyjną Zarządu i Biura Funduszu, prowadzi sprawy związane z zatrudnianiem pracowników, organizacją pracy, obsługą administracyjną oraz odpowiada za techniczną, informatyczną, lokalową i materialną infrastrukturę Biura;

---

¹²⁾ Z dniem 23 stycznia 2006 r. Jerzego W. Pietrewicza zastąpił Przemysław Morysiak.

Z działalności BFG

- ❖ **Stanowisko Kontroli Wewnętrznej** realizuje zadania związane z badaniem prawidłowości i zgodności działania komórek organizacyjnych Biura Funduszu z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi;
- ❖ **Sekretariat Rady** prowadzi obsługę merytoryczną, organizacyjną oraz techniczną Rady Funduszu w wykonywaniu zadań statutowych.

Ponadto istnieje pięć stałych, międzydepartamentalnych komitetów i zespołów:

- ❖ **Komitet ds. Zarządzania Aktywami**, który kształtuje i nadzoruje politykę lokowania wolnych środków finansowych Funduszu;
- ❖ **Komitet ds. Oceny Wniosek Pomocowych**, którego zadaniem jest opiniowanie przygotowywanych przez Departament Działalności Pomocowej wniosków w sprawie udzielenia bankom pomocy finansowej z funduszu pomocowego oraz pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych;
- ❖ **Zespół ds. Systemu Informowania Kierownictwa**, do którego należy opracowywanie, monitorowanie oraz zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu przekazywania informacji kluczowych dla działalności Funduszu pomiędzy komórkami organizacyjnymi;
- ❖ **Zespół ds. Współpracy z Zagranicą**, którego zadaniem jest merytoryczne wspieranie współpracy z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów;
- ❖ **Zespół Redakcyjny Witryny Internetowej**, który zapewnia prawidłowe funkcjonowanie witryny internetowej Funduszu.

3. Działalność Zarządu Funduszu

W 2005 roku Zarząd BFG odbył łącznie 61 posiedzeń. Większość posiedzeń poświęcona była decyzjom z zakresu:

Tabela 11. Uchwały Zarządu BFG podjęte w 2005 r.

Liczba posiedzeń Zarządu BFG	61
Liczba podjętych uchwał przez Zarząd BFG, w tym:	118
– uchwały dotyczące realizacji gwarancji	21
– uchwały dotyczące działalności pomocowej	25
– uchwały dotyczące kontroli wykorzystania pomocy	42
– uchwały regulujące pozostałe obszary: dotyczące informacji i analiz systemu bankowego, gospodarki finansowej BFG oraz zagadnień organizacyjno-administracyjnych	30

- ❖ realizacji obowiązków wynikających z gwarantowania środków pieniężnych,
- ❖ udzielania pomocy finansowej bankom i kontroli prawidłowości jej wykorzystania,
- ❖ gromadzenia i analizowania informacji o bankach,
- ❖ unormowań prawnych dotyczących zadań i działalności Funduszu,
- ❖ gospodarki finansowej,
- ❖ organizacji pracy i działalności administracyjnej.

4. Działalność Rady Funduszu

W 2005 roku Rada Funduszu odbyła 12 posiedzeń plenarnych i podjęła 25 uchwał, wypełniając zadania określone w ustawie i statucie BFG.

W ramach uprawnień stanowiących Rada podjęła uchwały dotyczące ustalenia stawek procentowych tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych i opłaty rocznej na fundusz pomocowy na 2006 rok. Ustalenie stawek Rada poprzedziła pracami analityczno-studialnymi. Poznaniu opinii i poglądów środowiska bankowego w tej kwestii służyło spotkanie Rady i Zarządu BFG z przedstawicielami banków. Propozycje stawek opłaty rocznej zostały skonsultowane również z Narodowym Bankiem Polskim.

Rada nadzorowała wykonanie zadań związanych z udzielaniem zwrotnej pomocy finansowej bankom, w tym z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych. Szczególną uwagę zwróciła na pełne wykorzystanie środków tego funduszu, aby BFG mógł najefektywniej wesprzeć procesy konsolidacyjne w sektorze banków spółdzielczych.

Co kwartał Rada analizowała wyniki monitorowania sytuacji finansowej banków korzystających z pomocy BFG. Również co kwartał oceniała realizację statutowego zadania wykonywania kontroli w bankach korzystających z pomocy BFG oraz pełnienia przez Fundusz funkcji kuratora nadzorującego realizację programu naprawczego przez jeden bank. Na podstawie tych analiz i ocen formułowała wnioski i zalecenia usprawniające działania Funduszu w tych obszarach.

Rada systematycznie (co kwartał) oceniała sytuację w sektorze bankowym, szczególną uwagę poświęcając bankom o pogarszającym się standingu finansowym. Podstawą oceny były analizy i informacje przedstawiane przez Zarząd, uzupełnione o systematyczne przeglądy prasowe zawierające artykuły o sytuacji i problemach banków. Istotnym elementem funkcjonowania Rady było zapoznawanie się na każdym posiedzeniu z informacją Zarządu o bieżących problemach występujących w działalności Funduszu.

Sprawując nadzór nad działalnością Funduszu, Rada rozpatrywała kwartalne sprawozdania Zarządu z działalności. Oceniała także realizację planu

działalności BFG na 2005 rok oraz zaleceń Rady, uściślających zadania ujęte w tym planie.

Rada zapoznawała się z opiniami banków na temat działalności Funduszu i pożądanym kierunków jego działalności. Służyły temu robocze spotkania z przedstawicielami banków, organizowane z inicjatywy Funduszu lub przez Związek Banków Polskich, a także informacje przedstawiane Radzie przez jej członków reprezentujących Związek Banków Polskich.

Istotną rolę w wykonywaniu funkcji kontrolno-nadzorczej Rady nad działalnością Funduszu i jego Zarządu spełniały zespoły problemowe, które przygotowywały na posiedzenia Rady projekty opinii i stanowisk w ważniejszych sprawach. Zespoły Rady ds. działalności pomocowej oraz prawnno-organizacyjny m.in. opiniowały projekt porozumienia *w sprawie przedmiotu, zakresu, trybu i terminów przekazywania BFG informacji przez NBP* oraz projekt zarządzenia Prezesa NBP *w sprawie zakresu, trybu i terminów przekazywania informacji do BFG*. Zespół ds. działalności pomocowej opiniował uchwały Zarządu w sprawie udzielania pomocy. Zespół ds. prawnno-organizacyjnych przygotował opinię projektu stanowiska w sprawie niektórych konsekwencji przeniesienia działalności bankowej z banku krajowego do oddziału instytucji kredytowej. Zespół Rady ds. gospodarki finansowej m.in. opiniował propozycje podziału nadwyżki bilansowej BFG za rok 2004 oraz założenia, a następnie projekt planu finansowego Funduszu na 2006 rok. Zespoły problemowe przedstawiały Radzie opinie o sprawozdaniach kwartalnych Zarządu z działalności BFG.

W 2005 roku Rada wiele uwagi poświęciła problemom współpracy Funduszu z instytucjami gwarancyjnymi krajów członkowskich Unii Europejskiej. Przedmiotem szczególnego zainteresowania Rady były skutki przemian zachodzących w sektorze bankowym dla polskiego systemu gwarantowania depozytów, w tym zwłaszcza następstwa przekształcania się banków z udziałem kapitału zagranicznego w Polsce w oddziały instytucji kredytowych i ich wychodzenia z polskiego systemu gwarantowania depozytów oraz kwestia odpowiedzialności gwarancyjnej instytucji kredytowych dokonujących operacji transgranicznych w Polsce.

Członkowie Rady współuczestniczyli w opracowaniu książki pt. „Systemy gwarantowania depozytów w Polsce i na świecie. Dziesięć lat Bankowego Funduszu Gwarancyjnego”, wydawaniu kwartalnika „*Bezpieczny Bank*”, a także organizowaniu seminariów poświęconych tematyce bezpieczeństwa systemu bankowego i gwarantowaniu depozytów z udziałem przedstawicieli środowiska naukowego i praktyków.

X. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA

Z punktu widzenia upowszechniania wiedzy o BFG w 2005 roku ważny element stanowiły opracowania uwzględniające dziesięcioletnią działalność i dorobek Funduszu, a zwłaszcza:

- ❖ książka pt.: „Systemy gwarantowania depozytów w Polsce i na świecie. Dziesięć lat Bankowego Funduszu Gwarancyjnego”,
- ❖ rozszerzona wersja „Raportu rocznego BFG za 2004” zawierająca dodatek „10 lat działalności BFG – synteza liczbowa i kalendarium”,
- ❖ Biuletyn BFG zawierający m.in. informacje o działalności Funduszu w ostatnich 10 latach,
- ❖ artykuły oraz wywiady prasowe i radiowe z członkami Zarządu (m.in. w: „Rzeczpospolitej”, „Gazecie Bankowej”, „Nowym Życiu Gospodarczym”, „Eurostudentcie”, radiu PIN).

Kontynuowana była również działalność w zakresie propagowania wiedzy o systemie gwarantowania depozytów w formie druku folderów informacyjnych, udostępnianych klientom banków.

W siedzibie Funduszu zorganizowano 2 seminaria z udziałem przedstawicieli nauki i praktyki bankowej. Były one poświęcone przedyskutowaniu ewolucji funkcji gwarancyjnej i pomocowej BFG oraz kierunków zmiany zasad jej finansowania w świetle dotychczasowych doświadczeń krajowych i zagranicznych, z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych, w tym wynikających z przemian struktury sektora bankowego oraz ekspansji nowych technologii bankowych. Ukazały się 3 kolejne numery czasopisma BFG „Bezpieczny Bank”, poświęconego zagadnieniom gwarancji depozytów i bezpieczeństwa finansowego banków. Publikowane w nich artykuły były istotnym źródłem informacji nie tylko o polskim systemie gwarantowania depozytów, ale również o rozwiązaniach zagranicznych oraz o najważniejszych zmianach regulacyjnych dotyczących sektora bankowego. Ponadto przygotowano do druku numer specjalny czasopisma w języku angielskim, poświęcony międzynarodowemu seminarium, zorganizowanemu wspólnie przez BFG i Europejskie Forum Gwarantów Depozytów (EFDI).

Istotną formą propagowania wiedzy o działalności BFG były także referaty wygłoszone przez przedstawicieli Funduszu na seminariach i konferencjach krajowych oraz zagranicznych.

Ważnym elementem kształtowania wiedzy o BFG, zwłaszcza wśród pracowników banków i ich klientów, była – aktualizowana na bieżąco – witryna internetowa Funduszu (www.bfg.pl). Odniesienia do strony internetowej BFG znajdują się również na stronach banków.

Z działalności BFG

Odpowiadając na liczną korespondencję elektroniczną, przekazywano informacje dotyczące sposobu wykonywania zadań wynikających z ustawy o BFG nie tylko osobom korzystającym z usług bankowych, ale także studentom i pracownikom naukowym, którzy specjalizują się w problematyce finansowo-bankowej.

W omawianym okresie podpisane zostało także porozumienie pomiędzy BFG i Narodowym Bankiem Polskim w sprawie udostępniania portalowi edukacyjnemu NBP opracowań przygotowywanych przez pracowników Funduszu.

